

Riihimäen kaupungin maa-ainestaksa

Maa-ainesten ottamissuunnitelman tarkastamisesta ja ottamistoiminnan valvonnasta suoritettavat maksut

Elinvoimalautakunta hyväksynyt 24.11.2022

Voimaantulo 1.1.2023

Sisällys

1	Yleistä	3
2	Tarkastusmaksu	3
2.1	Hakemuksen käsittelystä perittävät maksut	3
2.2	Poikkeaminen lupapäätöksessä hyväksytystä ottamissuunnitelmasta tai annetuista lupamääräyksistä maa-aineslain 16 § 2 momentin perusteella	3
2.3	Laajuudeltaan ja vaikutuksiltaan vähäinen hanke, josta ei tarvitse laatia erillistä ottamissuunnitelmaa	4
2.4	Tarkastusmaksun määräytyminen, lupahakemuksen hylkääminen tai peruuttaminen, luvan peruuttaminen tai lupamääräyksiä muuttaminen, maksun suorittaminen	4
3	Valvontamaksu	4
3.1	Valvontamaksun muodostuminen.....	4
3.2	Maksun suorittaminen ja poikkeukset	5
3.3	Maksun korottaminen.....	6
3.4	Maksun alentaminen tai maksun perimisen lopettaminen.....	6
3.5	Ottamismäärän ylittäminen ja valvonnan erityistoimenpiteet	7
4	Hakemuksen ja päätöksen kuulemisesta ja kuuluttamisesta perittävät maksut	7
5	Vakuudet.....	8
6	Pakkokeinopäätökset	8
7	Luvan velvoitteista vapauttaminen	8
9	Maksusta päättäminen ja maksun periminen.....	10

11	Riihimäen kaupungin maa-ainestaksan perustelut	11
11.1	Yleisperustelut	11
11.2	Erytisperustelut	12
11.2.1	Yleistä	12
11.2.2	Tarkastusmaksu	12
11.2.3	Valvontamaksu	14
11.2.4	Kuuleminen	18
11.2.5	Vakuudet.....	19
11.2.6	Pakkokeinopäätökset	20
11.2.7	Luvan velvoitteista vapauttaminen (MAL 13 a §).....	20
11.2.8	Maksuperusteita.....	21
11.2.9	Maksun suorittaminen ja periminen.....	22
11.2.10	Voimaantulo.....	22

1 Yleistä

Maa-ainesten ottamissuunnitelman tarkastamisesta ja ottamistoiminnan valvonnasta sekä muista viranomaistehtävistä luvan hakija tai toimenpiteen suorittaja on velvollinen suorittamaan maa-aineslain (555/1981) 4 a §:n ja 23 §:n, maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 145 §:n ja ympäristönsuojelulain 47 a §:n ja 205 § 3 momentin nojalla kunnalle tämän taksan mukaan määräytyvän maksun.

2 Tarkastusmaksu

Ottamissuunnitelman tarkastamisesta luvan hakijan on suoritettava kunnalle seuraavat maksut:

2.1 Hakemuksen käsittelystä perittävät maksut

Suunnitelmaa kohti	451 €
lisäksi ottamisalueen pinta-alan mukaan	545 €/ha
sekä lisäksi hakemuksessa otettavaksi esitetyn maa-ainesmäärän tilavuuden mukaan	0,013 €/m ³
kuitenkin vähintään	2657 €

Maa-aineslain 4 a §:n mukaisesta maa-ainesluvan ja ympäristölupahakemuksen yhteiskäsittelystä peritään maa-aineslupahakemuksesta 2.1 kohdan maksu ja ympäristöluvan osuutena 70 % toiminnan ympäristönsuojelulain mukaisen taksan maksusta. (MaL 4 a§, YSL 47a §)

2.2 Poikkeaminen lupapäätöksessä hyväksytystä ottamissuunnitelmasta tai lupamääräyksistä

Muutosta kohti	578 €
Luvan siirto uudelle haltijalle	292 €

2.3 Laajuudeltaan ja vaikutuksiltaan vähäinen hanke, josta ei tarvitse laatia erillistä ottamissuunnitelmaa

Hakemuksen käsittelystä perittävä maksu 578 €

2.4 Tarkastusmaksun määräytyminen, lupahakemuksen hylkääminen tai peruuttaminen, luvan peruuttaminen tai lupamääräyksiä muuttaminen, maksun suorittaminen

Tarkastusmaksua määrättäessä, hakemuksessa otettavaksi esitetystä maa-ainesten määrästä otetaan 500 000 m³ ylittävältä osalta huomioon 50 %.

Jos lupahakemus hylätään, peritään tämän taksan mukaisesta maksusta 60 %.

Mikäli luvanhakija peruuttaa lupahakemuksensa ennen kuin lupaviranomainen on ryhtynyt olennaisiin toimenpiteisiin ottamissuunnitelman tarkastamiseksi, palautetaan peritty tarkastusmaksu hakemuksesta kokonaan.

Mikäli lupaviranomainen on ryhtynyt olennaisiin toimenpiteisiin ottamissuunnitelman tarkastamiseksi ja lupahakemus peruutetaan ennen päätöksen antamista, peritään toimenpiteitä vastaava osuus maksusta.

Jos lupa peruutetaan tai lupamääräyksiä muutetaan maa-ainestlain 16 §:n 2 kohdan perusteella, lupaviranomainen voi palauttaa peritystä tarkastusmaksusta ottamatta jäävään maa-ainestmäärän tilavuutta vastaavan osan.

Jos luvansaaja luopuu maa-ainesten ottamisesta aloittamatta sitä tai luvan voimassa ollessa, tarkastusmaksua ei palauteta.

Hakijan on suoritettava 1 §:ssä tarkoitettu maksu ennen päätöksen antamista.

Mikäli maksua ei suoriteta määräajassa, erääntyneelle maksulle on suoritettava korkoa korkolain mukaan.

3 Valvontamaksu

3.1 Valvontamaksun muodostuminen

Ottamistoiminnan valvonnasta luvanhaltijan on suoritettava vuosittain seuraavat maksut:

Lupapäätöksessä otettavaksi myönnetyn vuotuisen maa-ainesten määrän mukaan	0,021 €/m ³
lisäksi ottamisalueen pinta-alan mukaan	132 €/ha
kuitenkin vähintään	165 €/ha
vähäinen hanke, ei suunnitelmaa	176 €

Mikäli lupapäätöksessä ei ole esitetty vuotuisia maa-ainesten ottamismääriä, jaetaan valvontamaksua määrättäessä otettava maa-ainesten kokonaismäärä luvan voimassaoloajan vuosien määrällä ja käytetään näin saatua keskiarvoa vuotuisen valvontamaksun määräämisen perusteena.

Maa-aineslain 4 a §:ssä ja ympäristönsuojelulain 47a §:ssä tarkoitetun yhteisen luvan valvonnasta peritään yhdistetty maksu siten, että maa-ainesluvan valvontamaksuun lisätään ympäristöluvan osuutena 70 % toiminnan ympäristönsuojelulain mukaisen taksan maksusta.

Mikäli lupa on voimassa vain osa vuotta, peritään kyseiseltä vuodelta vain sitä vastaava osuus otettavaksi sallitun maa-ainesmäärän mukaisesta vuotuisesta valvontamaksusta. Mikäli ottamismäärä ylitetään, tulee toimia kohdan 3.5 mukaisesti.

3.2 Maksun suorittaminen ja poikkeukset

Luvanhaltija on velvollinen maksamaan ensimmäisen vuotuisen valvontamaksun ennen ottamistoimintaa ryhtymistään ja seuraavat valvontamaksut kunkin vuoden maaliskuun loppuun mennessä.

Erityisestä syystä voidaan hakemuksesta päättää, että valvontamaksu peritään vuosittain kunakin vuonna otetun maa-ainesmäärän mukaan jälkikäteen.

Tällöin luvanhaltijan on ilmoitettava ennen ottamistoimintaan ryhtymistään

valvontaviranomaiselle ottamisen alkamisajankohta, kesto ja arvio otettavasta maa-ainemäärästä.

3.3 Maksun korottaminen

Jos koko suunnitelma-alueen maisemointiin tähtääviä jälkihoitotoimenpiteitä ei ole aloitettu viimeistään yhtä vuotta ennen sitä ajankohtaa, jolloin maa-ainesluvan mukaan jälkihoito on oltava suoritettu, korotetaan perittävää valvontamaksua 30 %. Korotus on voimassa niin kauan, kunnes alue on lopputarkastuksessa hyväksytty jälkihoidetuksi.

3.4 Maksun alentaminen tai maksun perimisen lopettaminen

Mikäli luvanhaltija ilmoittaa kirjallisesti valvontaviranomaiselle etukäteen ennen vuotuisen valvontamaksun määräämistä, ettei maa-aineksia ko. vuonna oteta, luvanhaltijalta peritään valvonnasta ainoastaan kohdan 3.1 mukainen pinta-alan mukainen valvontamaksu. Maa-aineslain 4 a §:ssä ja ympäristönsuojelulain 47a §:ssä tarkoitetun yhteisen luvan valvonnasta peritään kuitenkin ympäristöluvan osuutena 100 % toiminnan ympäristönsuojelulain mukaisen taksan maksusta siltä osin kun maksuille on olemassa ympäristönsuojelulain mukaisen taksan perusteet.

Mikäli luvanhaltija ennen lupa-ajan päättymistä ilmoittaa lopettaneensa kokonaan lupapäätöksessä tarkoitetun maa-ainesten oton ja lupaan liittyvät velvoitteet ovat tulleet täytetyiksi, ei valvontamaksuja ko. vuoden jälkeisiltä vuosilta peritä. Maa-aineslain 4 a §:ssä ja ympäristönsuojelulain 47a §:ssä tarkoitetun yhteisen luvan valvonnasta peritään kuitenkin ympäristöluvan osuutena 70 % toiminnan ympäristönsuojelulain mukaisen taksan maksusta siltä osin kun maksuille on olemassa ympäristönsuojelulain mukaisen taksan perusteet.

Mikäli lupa peruutetaan maa-aineslain 16 §:n perusteella, ei valvontamaksuja ko. vuoden jälkeisiltä vuosilta peritä edellyttäen, että lupaan liittyvät velvoitteet

ovat tulleet täytetyiksi otetulta osalta. Lupavelvoitteiden loppuunsaattamisen valvonnasta aiheutuneet kustannukset kuitenkin peritään.

3.5 Ottamismäärän ylittäminen ja valvonnan erityistoimenpiteet

Mikäli vuotuinen myönnetty ottamismäärä ylitetään, luvanhaltijan/ottajan on ilmoitettava ylityksestä kirjallisesti valvontaviranomaiselle ja kunnalla on oikeus periä ylityksen osuus valvontamaksusta heti. Vastaava oikeus kunnalla on, jos maa-aineksia otetaan 2.3 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen vastaisesti.

Mikäli valvonta vaatii erityistoimenpiteitä, voidaan valvontakulut periä toimenpiteistä kunnalle aiheutuneiden kustannusten mukaan.

Valvonnan suorittamiseksi tehty tarkastus 363 €

Tarkkailusuunnitelman käsittely ja hyväksyminen 726 €

Mikäli lainvastaisen kotitarveoton johdosta valvontaviranomainen ryhtyy tarkastus-, keskeyttämis- tai muihin toimenpiteisiin peritään aiheutuneet kulut noudattaen tätä taksaa soveltuvin osin.

4 Hakemuksen ja päätöksen kuulemisesta ja kuuluttamisesta perittävät maksut

Naapurin tai asianosaisen kuuleminen 72 €/kuultava

Hakemuksen ja päätöksen kuulutus/lehti-ilmoitus* 920 €

Yhteiskäsittelyluvan hakemuksen ja päätöksen kuuluttaminen/lehti-ilmoitus*
1040 €

* lisäksi peritään todelliset kuuluttamis- ja ilmoituskulut tämän määrän ylittävältä osalta.

5 Vakuudet

Lupa maa-aineslain mukaisen toimenpiteen suorittamiseen ennen luvan lainvoimaiseksi tuloa	231 €
Vakuuden hyväksyminen	231 €/vakuus
Vakuuden vaihtaminen/muuttaminen	231 €/vakuus

6 Pakkokeinopäätökset

Valvontaviranomaisen tai sen määräämän viranhaltijan ottamisen keskeyttämisspätös (MAL 15 §)	363 €
Valvontaviranomaisen päätös velvoitteiden noudattamisesta (MAL 14 §)	363 €
Uhkasakon asettamispätös (MAL 14 §)	363 €
Teettämisuhan asettamispätös (MAL 14 §)	363 €
Uhkasakon tuomitsemispätös (uhkasakkoL 10 §)	506 €
Teettämisuhan täytäntöönpano (uhkasakkoL 15 §)	506 €

7 Luvan velvoitteista vapauttaminen

Jos lupaan perustuva oikeus maa-ainesten ottamiseen on siirretty toiselle ja hakemuksesta luvan haltija vapautetaan lupaan liittyvistä velvoitteista sekä hyväksytään hänen tilalleen toinen, peritään velvoitteista vapautetulta

363 €

Mikäli maa-aineslain 12 §:n mukainen vakuus vaaditaan uudelta luvanhaltijalta, peritään häneltä 5 §:n mukainen maksu.

8 Maksuperusteita

Otettavan maa-aineksen tilavuutena pidetään maksuja määrättäessä maa-aineksen luonnonvaraista tilavuutta (kiintokuutiometrimäärää). Mikäli valvontamaksu peritään jälkikäteen, muunnetaan irtokuutiometrit kiintokuutiometreiksi jakamalla määrät seuraavilla muuntoluvuilla:

sora	1,3
hiekkä	1,3
louhe	1,8
savi	1,6
multa	1,4

Maksuperusteet ovat yhtäläiset kaikille maa-ainekslain mukaan luvanvaraisille maa-aineksille.

Jos tarkastus- tai valvontatehtävät johtuvat luvattomasta tai luvanvastaisesta toimenpiteestä taikka siitä, että toimenpiteen suorittaja muutoin on laiminlyönyt hänelle kuuluvat velvollisuutensa, maksu voidaan periä korotettuna ottaen huomioon kunnalle aiheutuvat ylimääräiset kulut. Mikäli maksua ei suoriteta määräajassa, erääntyneelle maksulle on suoritettava korkoa korkolain mukaan.

Maksuihin sisältyy kunnan asiakirjojen lunastuksesta määräämä maksu.

Taksan mukaisia maksuja määrättäessä otetaan huomioon toimenpiteen laajuus, vaativuus ja viranomaisten käyttämä aika ja muuta asiaan vaikuttavat seikat. Tämän perusteella maksua voidaan hankkeen vaativuuden mukaan laskea tai korottaa 20 – 50 %, mikäli toimenpide olennaisesti poikkeaa keskimääräisestä tasosta.

Tarkastusmaksu määrätään maksun määrämishetkellä voimassa olevan taksan mukaan. Valvontamaksu määrätään ensimmäisen kerran maksun määrämishetkellä voimassa olevan taksan mukaan ja sen jälkeen sitä tarkistetaan vuosittain kunakin vuonna valvontamaksun määrämishetkellä voimassa olevan taksan mukaan.

Palautuksen määrä lasketaan maksun määrämishetkellä voimassa olleen taksan mukaan.

9 Maksusta päättäminen ja maksun periminen

Maksusta, maksun palauttamisesta, maksun alentamisesta ja maksun lykkäämisestä määrää kunnan ympäristönsuojeluviranomainen tai se viranhaltija, jolle pääasiasta päättäminen on siirretty joko pääasiaa koskevassa päätöksessä tai samanaikaisesti annettavalla erillisellä päätöksellä. Mikäli maksusta tehdään erillinen päätös, tulee päätös ja maksulippu lähettää maksuvelvolliselle samalla kuin pääasiaa koskeva päätös.

Niiden maksujen kohdalla, jotka pannaan täytäntöön ilman hallintopäätöstä, voidaan katsoa maksun itsessään olevan päätös maksusta, eikä erillistä päätöstä maksusta tarvitse tehdä.

10 Voimaantulo

Tämä taksa on mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta voimassa 1.1.2023 alkaen. Tämä taksa korvaa Riihimäen ympäristö- ja rakennuslautakunnan 22.8.2019 § 12 hyväksymän Maa-ainestaksan.

11 Riihimäen kaupungin maa-ainestaksan perustelut

11.1 Yleisperustelut

Maa-aineslain 23 §:n ja maankäyttö- ja rakennuslain (132/99) 145 §:n nojalla luvan hakija tai toimenpiteen suorittaja on velvollinen suorittamaan maa-ainesten ottamislupahakemuksen ja ottamissuunnitelman tarkastamisesta sekä ottamistoiminnan valvonnasta ja muista viranomaistehtävistä kunnalle maksun, jonka perusteet määrätään kunnan hyväksymässä taksassa. Maksu voidaan määrätä perittäväksi ennen sen toimenpiteen (viranomaistehtävän) suorittamistakin, johon maksu kohdistuu. Jos toimenpide (viranomaistehtävä) jää suorittamatta, maksu on siltä osin hakemuksesta palautettava.

Maa-aineslain 4 a §:n mukaan ainesten ottamista koskeva lupahakemus ja samaa hanketta koskeva ympäristönsuojelulain mukainen ympäristölupahakemus on käsiteltävä yhdessä ja ratkaistava samalla päätöksellä, jollei sitä ole erityisestä syystä pidettävä tarpeettomana. Yhteistä lupaa voidaan hakea yhdellä lupahakemuksella. Jos lupa-asiaa käsiteltäessä ilmenee, että hanketta varten on tarpeen myös ympäristönsuojelulain mukainen lupa, luvan hakijan on lupaviranomaisen määräämässä kohtuullisessa ajassa tehtävä ympäristölupahakemus. Muussa tapauksessa vireillä oleva lupahakemus voidaan jättää tutkimatta.

Ympäristönsuojelulain 47 a §:n mukaan jos maa-ainesten ottamistoimintaa koskeva hanke edellyttää ympäristölupaa ja maa-aineslain mukaista lupaa, niitä koskevat lupahakemukset on käsiteltävä yhdessä ja ratkaistava samalla päätöksellä, jollei sitä ole erityisestä syystä pidettävä tarpeettomana. Yhteistä lupaa voidaan hakea yhdellä lupahakemuksella. Jos lupa-asiaa käsiteltäessä ilmenee, että toimintaa varten on tarpeen myös maa-aineslain mukainen lupa, luvan hakijan on lupaviranomaisen määräämässä kohtuullisessa ajassa tehtävä maa-aineslain mukainen lupahakemus. Muussa tapauksessa vireillä oleva

lupahakemus voidaan jättää tutkimatta. Ympäristönsuojelulain 205 §:ssä määrätään, että ympäristönsuojelulain 47 a §:n mukaisten lupahakemusten käsittelystä ja valvonnasta kunnalle perittävistä maksusta säädetään maa-aineslain 23 §:ssä.

11.2 Erityisperustelut

11.2.1 Yleistä

Maa-ainesten ottamissuunnitelman tarkastamisesta ja ottamistoiminnan valvonnasta sekä muista viranomaistehtävistä perittävät maksut perustuvat maa-aineslain 4 a ja 23 §:ään, ympäristönsuojelulain 47 a ja 205 §:ään ja soveltuvin osin maankäyttö- ja rakennuslain 145 §:ään.

11.2.2 Tarkastusmaksu

Maa-ainestaksan 2 §:ssä määrätään ottamissuunnitelman tarkastamisesta perittävästä maksusta. Maksun määräytymisperusteena on suunnitelmakohtainen kiinteä maksu ja hakemuksessa otettavaksi esitetyn maa-ainesten kokonaismäärän tilavuuden ja ottoalueen pinta-alan mukaan määräytyvä maksu.

Maksulle on määrätty kuitenkin vähimmäistaso. Maa-ainesluvan ja ympäristöluvan yhteiskäsittelystä peritään maa-aineslupahakemuksesta kohdan 2.1. mukainen maksu ja ympäristöluvan osuutena 70 % toiminnan ympäristönsuojelulain mukaisesta maksusta. Yhteiskäsittelyluvan maksua on kohtuullistettu, koska yhteiskäsittelyssä työmäärä on jonkin verran erilliskäsittelyä pienempi.

Lupaviranomainen voi maa-aineslain 16 §:n perusteella muuttaa antamiaaan lupamääräyksiä tai peruuttaa luvan, jos lupamääräyksiä on jatkuvasti tai muutoin törkeästi rikottu; ainesten ottaminen on ennalta arvaamattomalla tavalla vaikuttanut haitallisesti ympäristöön, asutukseen tai

luonnonolosuhteisiin; tai lupahakemuksessa on annettu vääriä tai virheellisiä tietoja tai selvityksiä. Luvan voimassaoloaikana lupaviranomainen voi myös antaa päätöksellään suostumuksen poiketa vähäisesti lupapäätöksessä hyväksytystä ottamissuunnitelmasta tai annetuista lupamääräyksistä. Suostumuksen edellytyksenä on, että poikkeaminen ja sen laatu, ottaen huomioon lupaharkintaan koskevat säännökset ja määräykset, ei merkitse luvan olennaista muuttamista eikä vaikutusta asianomaisen asemaan tai luonnonolosuhteisiin (MAL 16 §). Luvan muuttamisesta ja luvan peruuttamisesta perittävän maksun määräytymisperusteena on kiinteä maksu. Laajuudeltaan ja vaikutuksiltaan vähäisen hankkeen, josta ei tarvitse laatia erillistä ottamissuunnitelmaa (MAL 5 §), tarkastusmaksu määräytyy kiinteään perusmaksun mukaan. Hakemuksen liitteineen ja ottamisalueen sijaintitietoineen voidaan katsoa muodostavan sellaisen yksinkertaisen suunnitelman, jonka tarkastamisesta voidaan maksu periä.

Tarkastusmaksun määräytymisen perusteena olevalle maa-ainesten tilavuudelle voidaan määrätä kuutioperusteinen raja tai rajoja, joiden ylittävältä osalta maksuperusteen määräytymiseen lasketaan mukaan vain tietty % -osuus.

Mikäli lupahakemus hylätään, tulee kunnan määrittellä taksassa, mikä osuus taksan mukaisesta maksusta peritään. Yleensä tulisi hakijaa etukäteen informoida luvan saannin edellytyksistä ja selvät kielteiset tapaukset pyrkiä palauttamaan, jotta hakija välttyisi turhilta tarkastusmaksuilta. Samoin tulisi ylimitoitetuista ottamismääristä etukäteen neuvotella ja muuttaa hakemusta siten, että hakemuksesta tulee realistinen, sillä maksuperusteena käytetään hakemuksessa otettavaksi esitettyä maa-ainemäärän tilavuutta. Todettakoon, että kielteiset tapaukset vaativat erityisen perusteellista tutkimista ja valmistelua, joten palautukselle ei tältä pohjalta ole perusteita. Kyseessä onkin

lähinnä kohtuullisuusharkinta. Periaate on sama, jos hakemus hylätään oikeusprosessin kautta.

Tarkastusmaksu palautetaan kokonaan, mikäli lupahakemus peruutetaan ennen kuin viranomainen on ryhtynyt olennaisiin toimenpiteisiin sen tarkistamiseksi. Olennaisiin toimenpiteisiin voidaan katsoa yleensä ryhdytyn, mikäli lausunto ja kuulemismenettely lupahakemuksen johdosta on suoritettu. Mikäli lupahakemus peruutetaan kesken valmistelutyön, peritään valmistelutyötä vastaava osuus tarkastusmaksusta.

Mikäli lupa peruutetaan tai lupamääräyksiä muutetaan MAL:n 16 § 1 mom. 2 kohdan (ennalta arvaamattomat vaikutukset) perusteella, lupaviranomainen voi palauttaa luvanhaltijalle peritystä tarkastusmaksusta ottamatta jäävän maa-ainesmäärän kuutioperusteisesti määräytyneen maksun osuuden. Tosiasiallisia perusteita maksun palautukselle ei ole. Kyseessä onkin lähinnä kohtuullisuusharkinta.

Jos luvansaaja luopuu maa-ainesten ottamisesta, aloittamatta sitä tai luvan voimassa ollessa, ei perittyä tarkastusmaksua palauteta. Mikäli lupaviranomainen ryhtyy vastaaviin toimenpiteisiin MAL:n 16 § 1 mom. 1 tai 3 kohtien (lupamääräysten rikkominen, lupahakemuksessa virheellisiä tietoja) perusteella, ei tarkastusmaksua palauteta.

Luvanhakijan on suoritettava ottamissuunnitelman tarkastusmaksu ennen päätöksen antamista. Mikäli maksua ei suoriteta määräajassa, erääntyneelle maksulle on suoritettava korkoa siten kuin korkolaissa (633/1982) säädetään.

11.2.3 Valvontamaksu

Maa-ainestaksan 3 §:ssä määrätään ottamistoiminnan valvonnasta perittävistä maksuista. Maksun määräytymisperusteena on lupapäätöksessä otettavaksi sallitun vuotuisen maa-aineksen määrä ja ottamisalueen pinta-ala. Ellei

lupapäätöksessä ole esitetty vuotuisia ottomääriä, valvontamaksun perusteena käytetään laskennallista vuotuista ottomäärää, joka saadaan jakamalla koko lupa-aikana sallittu kokonaisottomäärä luvan voimassaoloajalla (vuosina).

Maa-aineslain 4a §:ssä ja ympäristönsuojelulain 47a §:ssä tarkoitetun yhteisen luvan valvonnasta perittävää yhdistettyä maksua on kohtuullistettu ympäristöluvan osalta, koska valvonta voidaan suorittaa samalla tarkastuskerralla. Ympäristöluvan osalta tarkastusmaksu määräytyy voimassa olevan ympäristönsuojelun maksutaksan mukaan niin, että ympäristönsuojelun maksutaksan mukaisista maksuista peritään 70 %.

Vähäisiä ottamismääriä varten on syytä määritellä vähimmäismaksu, jotta maksu kattaisi aiheutuvat valvontakustannukset. Valvontatoimenpiteet kohdistuvat luvanvaraiseen maa-ainesten ottamiseen. Tavanomainen kotitarvekäyttö jää valvontatoimenpiteiden ulkopuolelle eikä siitä myöskään peritä valvontamaksua. Poikkeuksen muodostaa lainvastainen kotitarveotto, josta peritään maksu tätä taksaa noudattaen soveltuvin osin.

Vuotuinen valvontamaksu suoritetaan kunnan määräämänä ajankohtana kerran vuodessa. Valvontamaksujen perimisen keskittämällä tiettyyn ajankohtaan helpotetaan maksujen perimiseen ja seurantaan liittyvää työtä.

Alueen maisemointi-, siistimis- ja jälkihoitotoimenpiteet on pääsääntöisesti suoritettava luvan voimassaoloaikana. Jos koko suunnitelma-alueen maisemointiin tähtäävät toimenpiteet ovat aloittamatta vuotta ennen määräajan päättymistä, jälkihoitoa on edistettävä kiireellisin toimenpitein. Tähän valvontaviranomaisen tehostettuun jälkihoitotoimenpiteiden valvontaan joudutaan käyttämään normaalia enemmän aikaa. Valvontaan kuluvan ajan lisääntymisen perusteella valvontamaksua korotetaan.

Määräyksellä halutaan myös ohjata luvanhaltijoita jälkihoitotoimenpiteiden suorittamiseen luvassa määrättyyn ajankohtaan mennessä. Arvioitaessa jälkihoitotoimenpiteiden aloittamisen riittävyttä arvioitavaksi tulee erityisesti se, onko alue ennalta arvioiden lopputarkastettavissa jälkihoidolle annettuun määräaikaan mennessä. Arviointikriteereinä voivat olla esimerkiksi jyrkkien rintausten luiskien loiventaminen, taimien istuttamislaajuus ja -ajankohta sekä varikkorakenteiden purkaminen. Tällöin esimerkiksi se, että pieni osa alueesta on luiskattu, ei yksinään olisi riittävä toimenpide tässä kohdassa tarkoitetuiksi koko ottamisalueen maisemointiin tähtääviksi jälkihoitotoimenpiteiksi.

Ottamisalueella tulee pitää lopputarkastus (MAA 7 §), jossa todetaan, ovatko lupamääräysten mukaiset toimenpiteet tulleet asianmukaisesti tehdyiksi. Huomioitavaksi tulee esimerkiksi se, että ennen lopputarkastusta mahdollisten istutusten kasvuun lähtemisen on oltava todettavissa. Korotetun valvontamaksun periminen edellyttää, että toimintaa valvova viranhaltija on todennut riittävien jälkihoitotoimenpiteiden puuttumisen kirjallisessa tarkastusmuistiossaan. Tilanteen toteaminen saattaa edellyttää lisätarkastusta, josta voidaan periä kohdan 3.5. mukainen maksu.

Maa-ainesten ottamistoiminnan valvonta on jatkuvaa toimintaa ja mikäli luvanhaltija haluaa vapautua osittain vuotuisesta valvontamaksusta, hänen tulee kirjallisesti ilmoittaa valvontaviranomaiselle, ettei maa-aineksia kyseisenä vuonna oteta. Kohdan 3.1. mukainen pinta-alan mukainen valvontamaksu peritään, vaikka aineksia ei oteta. Mikäli ilmoitusta ei ole tehty, valvontamaksu peritään riippumatta siitä otetaanko maa-aineksia tai ei. Ilmoitus siitä, ettei maa-aineksia oteta, tulee tehdä, jotta vältytään turhilta valvontatoimenpiteiltä. Valvontaviranomainen ei voi ilman ilmoitusta tietää otetaanko maa-aineksia vai ei.

Yhteiskäsittelylupien osalta on mahdollista, että vaikka alueella ei oteta maa-aineksia, alueella voi olla muuta luvan mukaista toimintaa, kuten murskausta, ja toimintaa valvotaan tältä osin. Ympäristönsuojelulain mukaisen toiminnan valvonnan osalta peritään tällöin ympäristönsuojelulain mukaisen taksan mukaisesta valvontamaksusta 70 %,

Luvansaaja voi vapautua luvan voimassaoloajan jäljellä olevien vuosien valvontamaksusta, mikäli hän on täyttänyt lupaan liittyvien määräysten mukaiset maisemointi-, jälkihoito- ja siistimis- ym. velvoitteet. Tästäkin menettelystä tulee kirjallisesti ilmoittaa valvontaviranomaiselle.

Maa-aineslain 16 §:ssä säädetään, että lupaviranomainen voi muuttaa tämän lain nojalla antamia lupamääräyksiä tai peruuttaa luvan, mikäli lupamääräyksiä on jatkuvasti tai muutoin törkeästi rikottu. Mikäli lupa peruutetaan, ei valvontamaksuja peritä luvan peruutuksen jälkeisiltä vuosilta. Lupaan liittyvät maisemointi-, jälkihoito- ja siistimis- ym. velvoitteet tulee luvanhaltijan tällöinkin suorittaa. Näiden velvoitteiden loppuunsaattamisen valvonnasta aiheutuneet kustannukset kuitenkin peritään.

Yhteiskäsittelylupien osalta on mahdollista, että vaikka alueella ei oteta maa-aineksia, alueella voi olla muuta luvan mukaista toimintaa, kuten murskausta ja toimintaa valvotaan tältä osin. Ympäristönsuojelulain mukaisen toiminnan valvonnan osalta peritään tällöin ympäristönsuojelulain mukaisen taksan mukaisesta valvontamaksusta 100 %, koska samanaikaisesta valvonnasta aiheutuvaa päällekkäisyyttä ei enää ole eikä siten perustetta alennetulle valvontamaksulle. Maksua ei peritä, mikäli myös ympäristönsuojelulain mukaista lupaa edellyttävä toiminta alueella on kokonaan päättynyt ja luvan mukaiset velvoitteet kaikilta osin täytetty.

Lupapäätöksessä ilmoitettu maa-ainesten vuotuinen ottamismäärä, jota käytetään valvontatarpeen arvioimiseen, on ohjeellinen ja lupapäätöksen

mukainen otettava maa-ainesten kokonaismäärä on sitova. Lupapäätöksessä otettavaksi sallittu maa-ainesten kokonaismäärä voidaan ottaa myös luvan voimassaoloaika lyhemmissäkin ajassa edellyttäen, että vuotuisen sallitun ottamismäärän ylityksestä ilmoitetaan valvontaviranomaiselle kirjallisesti etukäteen. Tällainen nopeutettu maa-ainesten ottaminen yleensä edellyttää myös tehostettua valvontaa, jotta mahdollisia maa-ainelain 16 §:n mukaisia ennalta arvaamattomia haitallisia vaikutuksia ympäristöön, asutukseen tai luonnonolosuhteisiin voitaisiin vähentää.

Taksa lähtee siitä, että maa-ainesten ottamisen valvonta on melko suurpiirteistä ja silmämääräistä. Milloin on syytä epäillä, että lupamääräyksiä on rikottu tai muusta syystä esim. ottamistoiminnan laajuuden vuoksi tai kun silmämääräinen arviointi ei ole riittävä, joudutaan suorittamaan suuritöisiä erityistoimenpiteitä kuten tarkistusmittauksia tai vaaituksia, voidaan ko. toimenpiteistä kunnalle aiheutuneet kustannukset periä täysimääräisinä. Tällaiset erityistoimenpiteet ilmoitetaan lupapäätöksessä siltä osin kuin ne ovat lupavaiheessa ennakoitavissa. Ottamisen valvonta saattaa useinkin edellyttää ylimääräisiä tarkastuksia tavanomaiseen valvontaan verrattuna. Näistä tarkastuksista peritään taksan mukainen maksu. Luvan myöntämisen jälkeen valvontatoimenpiteenä tehtävä tarkkailuohjelman käsittely edellyttää lisätyötä lupakäsittelyn yhteydessä tehtävään tarkkailuohjelman käsittelyyn verrattuna. Tarkkailuohjelman käsittelystä valvontatoimenpiteenä peritään taksan mukainen maksu.

Lainvastaisen kotitarveoton valvonnasta aiheutuneet kulut peritään noudattaen tätä taksa soveltuvin osin.

11.2.4 Kuuleminen

Maa-ainelain 13 §:n mukaan maa-ainelupaa koskevan hakemuksen johdosta on kuulutettava kunnan ilmoitustaululla sekä varattava ottamisalueen

sisältävään kiinteistöön rajoittuvien kiinteistöjen ja muiden alueiden omistajille ja haltijoille tilaisuus tulla kuulluiksi. Jos hakemuksessa tarkoitettulla hankkeella voi olla huomattavaa vaikutusta laajalla alueella tai lukuisten henkilöiden oloihin, hakemuksesta on lisäksi ilmoitettava ainakin yhdessä hankkeen vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä. Kuulemisessa on soveltuvin osin noudatettava mitä maankäyttö- ja rakennusasetuksen (895/1999) 86 §:ssä säädetään. Kuulemisesta ja ilmoituksista aiheutuneet kulut kuuluvat luvan hakijan maksettaviksi. Yhteiskäsittelylupien osalta kuuleminen, julkipano ja lupapäätöksestä tiedottaminen tehdään ympäristönsuojelulain säännösten mukaisesti. Yhteiskäsittelyn kuulemiskustannukset ovat hieman pelkkää maa-ainesluvan käsittelyä korkeammat, koska tekstiä esimerkiksi lehti-ilmoituksiin tulee käsittelyn laajuudesta johtuen enemmän.

11.2.5 Vakuudet

Maa-aineslain 21 §:n mukaan lupaviranomainen voi ainesten ottamista koskevassa päätöksessä tai luvan saajan pyynnöstä myöhemminkin antaa luvan ainesten ottamiseen ennen kuin lupaa koskeva päätös on saanut lainvoiman, jos luvansaaja asettaa hyväksyttävän vakuuden niiden haittojen, vahinkojen ja kustannusten korvaamisesta, jotka päätöksen kumoaminen tai luvan muuttaminen voi aiheuttaa. Tämän vakuuden hyväksymisestä voidaan taksan mukaan periä maksu.

Lupaviranomainen voi vaatia, että ennen ainesten ottamista hakijan on annettava hyväksyttävä vakuus maa-aineslain 11 §:n nojalla määrättyjen toimenpiteiden suorittamisesta. Tämän vakuuden hyväksymisestä voidaan periä maksu samoin kuin vakuuden mahdollisesta myöhemmästä muuttamisesta tai vaihtamisesta.

Jos lupaan perustuva oikeus maa-ainesten ottamiseen siirretään toiselle maa-aineslain 13 a §:n nojalla, lupaviranomainen voi määrätä, että uusi luvan haltija

asettaa ennen ainesten ottamista 12 §:ssä tarkoitetun vakuuden. Vakuuden tarkastamisesta peritään taksan mukainen maksu. Lupamääräyksissä tulee pääsääntöisesti edellyttää, että jälkihoito-, siistimis- ja muut määrätyt toimenpiteet tulee suorittaa luvan voimassaoloaikana. Vakuuden tulee olla voimassa riittävän kauan, jotta lupamääräysten mukaiset maisemointi-, jälkihoito- ja siistimis- sekä istutusvelvoitteet ehditään suorittaa ja esim. mahdollisten istutusten kasvuun lähtö todeta. Vakuuden suositellaan olevan voimassa toistaiseksi.

11.2.6 Pakkokeinopäätökset

Jos ainesten ottamiseen ryhdytään vastoin lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä taikka muutoin laiminlyödään niiden mukaisten velvollisuuksien täyttäminen, asianomainen voidaan velvoittaa noudattamaan säännöksiä ja määräyksiä, poistamaan tai muuttamaan tehdyn työn vaikutukset taikka palauttamaan vallinnut olotila ja täyttämään velvollisuutensa sakon uhalla tai sillä uhalla, että tekemättä jätetty suoritetaan laiminlyöjän kustannuksella. Toimenpiteen keskeyttämisestä ja pakkotoimenpiteisiin ryhtymisestä voidaan taksan mukaan periä maksu.

11.2.7 Luvan velvoitteista vapauttaminen (MAL 13 a §)

Jos lupaan perustuva oikeus maa-ainesten ottamiseen on maa-ainelain 13 a §:n mukaisesti siirretty toiselle ja hakemuksesta luvanhaltija vapautetaan lupaan liittyvistä velvoitteista sekä hyväksytään hänen tilalleen toinen, peritään velvoitteista vapautetulta taksan mukainen maksu. Samalla tulee harkittavaksi vakuuden antaminen uuden luvanhaltijan osalta, jolloin häneltä peritään kohdan 5 mukainen maksu, mikäli vakuus vaaditaan.

11.2.8 Maksuperusteita

Otettavan maa-aineksen tilavuutena pidetään maksuja määrättäessä maa-aineksen luonnonvaraista tilavuutta (kiintokuutiometrimäärää).

Maksuperusteet ovat yhtäläiset kaikille maa-ainelain mukaan luvanvaraisille maa-aineksille. Tällä on pyritty saamaan maksujen määräytyminen yksinkertaiseksi. Maksuperusteen vaihtelu otettavan maa-aineksen laadun mukaan johtaisi vaikeisiin käytännön soveltamisongelmiin.

Jos tarkastus- tai valvontatehtävät johtuvat luvattomasta tai luvanvastaisesta toimenpiteestä taikka siitä, että toimenpiteen suorittaja on muutoin laiminlyönyt hänelle kuuluvat velvollisuutensa, maksu voidaan periä korotettuna ottaen huomioon kunnalle aiheutuvat ylimääräiset kulut. Mikäli maksua ei suoriteta määräajassa, erääntyneelle maksulle on suoritettava korkoa korkolain mukaan.

Taksan mukaisiin maksuihin sisältyy kunnan asiakirjojen lunastuksesta määräämä maksu.

Tämän taksan mukaisia maksuja määrättäessä otetaan huomioon toimenpiteen laajuus, vaativuus ja viranomaisten käyttämä aika ja muut asiaan vaikuttavat seikat. Taksa yleensä kattaa keskimääräisen hankkeen aiheuttamat kustannukset kunnalle. Tämän perusteella maksua voidaan korottaa tai laskea kunnan päättämien vaihtelurajojen sisällä, mikäli hanke olennaisesti poikkeaa keskimääräisestä hankkeen tasosta. Sellaisia erittäin vaativia hankkeita, joissa taksan mukaisen maksun korotus voi tulla kyseeseen, ovat esimerkiksi kalliokiviaineksen ottamishankkeet.

Tarkastus- ja valvontamaksun suuruus määräytyy maksun määräämishetkellä voimassa olevan taksan mukaan.

Palautus suoritetaan maksun määrämishetkellä voimassa olleen taksan mukaan

11.2.9 Maksun suorittaminen ja periminen

Käsittelyä koskevasta maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta. Maksusta määrätään pääasiaa koskevassa päätöksessä tai samanaikaisesti annettavassa erillisessä päätöksessä.

Ilman hallintopäätöstä perittäviä maksuja voivat olla esimerkiksi ylimääräisestä tarkastuksesta perittävät valvontamaksut (kohta 3.5).

11.2.10 Voimaantulo

Taksa tulisi saattaa voimaan mahdollisimman pian. Taksan hyväksymistä koskevassa päätöksessä on perusteltua määrätä, että taksa astuu voimaan muutoksenhausta huolimatta taksassa määrättyä ajankohtana. Tämä ajankohta tulee valita siten, että ennen kyseistä ajankohtaa on taksan hyväksymispäätöstä koskeva pöytäkirja tarkastettu ja asetettu nähtäville. Taksan hyväksymispäätökseen haetaan muutosta kuntalain säännösten mukaisesti.

Tämä taksa korvaa aiemman Riihimäen ympäristö- ja rakennuslautakunnan 22.8.2019 § 12 hyväksymän Maa-ainestaksan.